

θήση τοὺς φοιτητὰς τοῦ Ἀναγνωστηρίου νὰ τοῖς παράσχῃ δροσερωτέραν αἵθουσαν ὥφειλε καὶ μείζονας ἀναγνωστικά, εὐκολίας.

Ἡ πρώτη μας πρὸς τοὺς λίαν εὐαγγελικοὺς ὑπαλλήλου, τοῦ σιδηροδρόμου, τοῦ νὰ μὴν ἀφίνουν τὰ εἰσιτήρια δευτέρως τάξεως εἰς τὴν πρώτην, δὲν ἔσχεν ἀποτέλεσμα.

Γράφομεν λοιπὸν καὶ δευτέραν.

Συνεσφιγγόμεθα εἰς βαγόνιον πρώτης δέκα, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ δύο αἰθερογεννήτοί ξανθαί. Ἀπετέλουν τὸ ρωμαντικὸν μέρος τοῦ μυθιστορήματος.

Τὸ ζολαδικὸν τὸ συνεπλήρουν δύο παχύσαρκοι φεσοῦδες, ὧν τῆς μίας μόνον ἡ παρουσία ἤρκει ν' ἀναβιάσῃ τὴν θερμοκρασίαν τῆς ἀτμοσφαιρας μας κατὰ 15 βαθμούς.

Ἡ ὑπηρετρία τῶν αἰθερογεννήτων παρατηρεῖ εἰς τὰς χεῖράς των εἰσιτήρια Β'. θέσεως.

Ἐν τῇ ἀπλότητί της ὅτι δὲν ὑπάρχει μόνον διαφορὰ χρήματος, ἀλλὰ καὶ θέσεων, ταῖς ἀπευθύνει τὸν λόγον :

— Ὁὰ μᾶς βγάλουνε καυμέναις, μόνε φύγετ' ἀπὸ τώρα.

Ἡ φεσοῦδες μὲ ὕψος πριγκηπισσῶν, αἵτινες ταξειδεύουσαι incognito, ἐκλαμβάνονται ὡς τυχαῖαι θνηταί :

— Ὁὰ μᾶς βγάλουνε ! Ἀμ' ἐμεῖς μπήκαμε ποτὲ σὲ δευτέρην ; Ὁὰ μᾶς βγάλουνε ! Ἐχὼμ' ἐμεῖς τὸν . . . (ἰδὼ ὑπάρχει ἓν ὄνομα, τὸ ὁποῖον παρασιωπῶμεν) ποῦ ὅλο σ' τὴν πρώτη μᾶς βάζει.

Καὶ ἄκκιζόμεναι ἔβλεπον περιφρονητικῶς τὴν ὑπηρετρίαν, εἰς ἡμᾶς δὲ χύνουσαι τὰ μειδιάματά των, ἐψιθύριζον :

— Ὁὰ μᾶς βγάλουνε !

Καὶ ἐγέλων.

Ὁ εἰσπράκτωρ ἐφάνη, εἶδε μὲ μεγάλους ὀφθαλμοὺς τὰ εἰσιτήριά των, δὲν ὠμίλησε τίποτα καὶ μᾶς ἐκλείσε τὴν θυρίδα.

Αἱ φεσοῦδαι ἀράμεναι πλήρη θρίαμβον ἀπέτειναν πρὸς

ὅλους τὴν ἐπωδὸν των μεθ' ὅλης τῆς εἰρωνίας τῶν χονδρῶν τῶν χειλέων :

— Ὁὰ μᾶς βγάλουνε ! Καὶ ἐγέλων ὑπὸ τὴν μύτην ὁλων μας.

Προχθὲς ἄλλος δευτεραῖος ἦτο πάλιν εἰς τὴν πρώτην.

Ὁ ὑπάλληλος τὴν φορὰν αὐτὴν τοῦ ἔκαμε παρατήρησιν, ἀλλ' ἦτο ἀρκετὰ βλάξ, ὥστε ὅταν τοῦ εἶπε ὁ ἔχων δευτέραν θέσιν :

— Πλήρωσα πρώτης καὶ μοῦδωκαν δευτέρας,

νὰ νομίσῃ ἑαυτὸν ἱκανῶς αὐθάδη καὶ ν' ἀπέλθῃ.

Ἄς ἴδωμεν ἂν θὰ γραφῇ καὶ τρίτη πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τοῦ σιδηροδρόμου.

Ἡ κυρία M** συνειθίζει νὰ κοιμᾶται εἰς τὸν Ὀρφέα.

Πρὸς ἀνάπαυσίν της ἔθεσε τὸν πόδα της ὑπὸ τὰ ἀνοικτὰ ξύλα, τὰ ἀποτελοῦντα τὰ ὀρφικὰ καθίσματα, καὶ ἐφ' ὧν ἐκάθητο παχὺς κύριος.

Ὁὰ ἔβλεπεν ἴσως κανὲν ὄνειρον ἡ κυρία M** καὶ ἀνεκίνει σπασμωδικῶς τὸν πόδα της.

Τοῦτο ἔκαμε τὸν παχὺν κύριον νὰ ἀναβοκατεβαίνῃ ἐπὶ τοῦ καθίσματός του ὡς νευρόσπαστον.

— Μὰ ποῖος εἶν' αὐτὸς, τί διάβολο ἐμένα . . .

Καὶ ἐνῶ ἐστράφη ἵνα ἴδῃ κανένα κλωστομύστακα, παραδόξως συναντᾷ Κυρίαν ἥτις φεῖ ! ἐκοιμάτο μὲ τ' ἀληθινά της.

Ἡ σκηνὴ ἦτο κωμικωτάτη καὶ ἱκανὴ νὰ προφυλάξῃ καὶ ἄλλας κυρίας ἀπὸ τοῦ νὰ κοιμῶνται εἰς τὰ θέατρα.

Τὴν λύπην ὅλην μας ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ τῆς στρατιωτικῆς γαλλικῆς ἀποστολῆς ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Τομασὲν θὰ τὴν αἰσθανθοῦν ἄρα γε ἰδιαιτέρως οἱ κύριοι Κουμπουνδοῦρος καὶ Βαλτινὸς, οἵτινες εἶχον ὅλον τὸν καιρὸν νὰ προσκαλέσουν ξένους διοργανωτὰς, ἀλλ' ὁ μὲν ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς ἐκχυμνά-

Α'. | ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ» | 8

N I N A

ΠΑΡΙΣΙΝΗ ΗΘΟΓΡΑΦΙΑ.

III—ΕΣΠΕΡΙΣ

(Συνέχεια ἴδε προηγ. φύλλον)

— Κάθου πλησίον μου Βέρθα — τῇ ἔλεγεν ἡ Κόμησσα — Διὰ τί αὐτὴ ἡ μελαγχολία, ὅφ' ἧς κυριεύεσαι. Ἐγὼ εἰς τὴν ἡλικίαν σου ἤμην παιδρὰ, ἐπέτων . . .

— Θέλετε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ ᾔηεν ὅμοιοι, Κόμησσα ;

— Δὲν λέγω τοῦτο, διότι εἶναι ἀδύνατον· ἀλλ' ἐκάστη ἡλικία ἔχει τὸ ἰδιάζον αὐτῇ, ἡ νεότης τὴν παιδρότητα, ἡ μέση ἡλικία τὴν σκέψιν καὶ τὸ γῆρας . . .

— Τὴν φρόνησιν . . . ὑπέλαβεν ὁ Μαρκήσιος πλησιάζων καὶ θεωρῶν ἀπλήστως μὲ τὸ μονόκλ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τὴν νέαν βαρωνίδα.

— Ὅχι πάντοτε, Μαρκήσιε — τῷ παρετήρησεν ἡ Κόμησσα . . .

Ἐν τούτοις ἐπλησίασεν εἰς τὸ δωμάτιον, ὅπου ἦσαν ὁ ἀνεψιὸς της καὶ ὁ βαρῶνος.

— Δὲν μας εἶπετε τί γίνονται τὰ λείριά σας βαρῶνε ;

— Πολλαπλασιάζονται καθ' ἐκάστην. Ἐχὼ τριάκοντα εἶδη κρεωλῶν, ὡς τὰ ὀνομάζω ἐκ τῶν χρωμάτων των. Εἶναι ἡ μόνη διασκέδασίς μου· ὁμοιάζω τὸν ἐκπτώτον βασιλέα τῆς Νεαπόλεως Ρεναῖον τοῦ Ἀνδεγαυικοῦ οἴκου, ὅστις ἤλθεν εἰς τὴν Προβιγκίαν νὰ καλλιεργήσῃ τὰ χαϊρέφυλλά του καὶ νὰ λησμονήσῃ οὕτω τὴν ἀπώλειαν τοῦ θρόνου του. Ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Θεὸς μοι ἀφῆκε τὴν Βέρθαν μου, τὸ κάλλιστον αὐτὸ λείριον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν καλλιέργειαν ἀφιέρωσα μᾶλλον τὰς ἡμέρας μου.

— Οἱ Πέρσαι λατρεύουσι τὰ λείρια μοι εἶπον—προσέθηκεν ἡ Κόμησσα—καὶ ὅταν ἀρχίσῃ ἡ ἀνθησις αὐτῶν τελεῖται ἑορτὴ λαμπροτάτη παρ' αὐτοῖς.

— Ἀ ! Οἱ Πέρσαι—ὑπέλαβεν ἐνθουσιασθεὶς ὁ Βαρῶνος—Οἱ Πέρσαι ! Κατὰ τοῦτο εἶμαι καὶ ἐγὼ Πέρσης. Ἀποκαλέσαστέ με λειριομανῆ, ὅ,τι θέλετε . . .

Ἡ μουσικὴ ἤρχισε νὰ παιανίζῃ ἐκ τοῦ παρὰ τὴν αἵθουσαν προδρόμου τὸν ὠραῖον στρόβιλον τοῦ Στράους παρὰ τὸ μέλαν ρεῦμα τοῦ Δουνάδεως καὶ εἰς τὴν αἵθουσαν ἐχύθησαν ὡς ἀστραπὴ μυρία ζεύγη χορευτῶν. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἦτο

σεως μιᾶς τάξεως πολιτῶν (οὐα! οὐα! οὐαα!), ὁ δὲ ἤλαξε τὸ ὄνομά του διὰ Β. διατάγματος καὶ τὸ ἔκαμε σύνθετον ἐκ δύο κανονοβολισμῶν (Μπούμ—Μπούμ;)

Ἐνας κάποιος τρομπινισκός ἐκμεταλλευσόμενος τὴν πεποίθησιν ὅτι αἱ ἀνοήσται, ἃς γαλλιστὶ γράφει, δὲν διαβάζονται, ἀνεβίβασε πάλιν εἰς ζήτημα ἑλληνογαλλικὸν τὰ συρίγματα δι' ὧν τὸ δημόσιον τοῦ Φαλήρου ὑπεδέξατο τοὺς Canotiers et les Canotières, ὅπως ἄλλοτε τὰ συρίγματα ἐνὸς τενοῦρου ὁ αὐτὸς τρομπινισκός τὰ ἡρμήνευσεν ὡς ἀπώλειαν τοῦ ζητήματος τῶν Ἰωαννίνων.

Ἄν τὰ γράφη αὐτὰ διὰ τοὺς Ἑλληνας, ἡμεῖς τὸν διαβεβαιούμεν ὅτι γελῶμεν ὑπερβολικὰ μαζύ του, ἂν τὰ γράφη πάλιν διὰ Γάλλους, αὐτοὶ βεβαιότατα θὰ οἰκτείρουν τοῦτον γελοῖον συνήγορον τῆς βωδεδιλικῆς τῶν δόξης.

ΘΕΑΤΡΟΝ «ΟΡΦΕΥΣ».

Οἱ Πειρχταί. Δράμα μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Α. Λεονάρδου.

Ἰωνάθαν Ῥίβερς — Σπύρος Ταβουλάρης.

Ἐὰν οἱ ἥθοποιοὶ τῆς πτωχῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ἠκολούθουν τὸν συλλογισμὸν τοῦ Σχολαστικοῦ ἐκείνου ὅστις εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ κολουθήσῃ ἐὰν δὲν ἐμάνθανε προηγουμένως τὸ κολουθᾶν, σὰς διαβεβαιούμεν ὅτι δὲν θὰ εἶχομεν σήμερον ἕνα Σπύρον Ταβουλάρην. Ἐὰν οἱ Ἕλληνες ἥθοποιοὶ μετὰ μακρὰς σκέψεις ἀπεφάσιζον νὰ μὴ ἀναβῶσιν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐὰν δὲν ἔδλεπον προηγουμένως μέγα ἐθνικὸν θέατρον ὑπὸ τῆς πολιτείας ὑποστηριζόμενον θὰ ἠναγκαζόμεθα

ἀκόμη νὰ παριστάμεθα θεαταὶ τῶν παλιότων ἐκείνων οἵτινες θεωροῦσι τέχνην τὸ διαφθεῖρειν αἰσχροῦς τὴν φωνήν, τὸ γυρίζειν δίκην βίδας τὸν λαιμὸν αὐτῶν, τὸ κυρτόναι τὸ σῶμά των ταχυδακτυλουργικῶς, τὸ κυλίσθαι κατὰ γῆς κτηνωδῶς, τὸ ἀνατρέπειν τραπέζας καπηλικῶς, τὸ ἐξευτελίζειν τέλος τὴν ἱεράν τέχνην καὶ διὰ τῆς ἐσχάτης ἀνοσιουργίας, τῆς διορθώσεως τῶν διαφορῶν κωμωδιῶν, ὡς λέγουσιν οὗτοι, ἢ κάλλιον τῆς διαφθορᾶς τῶν δραματικῶν ἔργων, ὡς λέγομεν ἡμεῖς, ὅπως ταῦτα καθίστανται συμφωνότερα πρὸς τὸν κακομαθημένον λάρυγγά των.

Εὐτυχῶς πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἥθοποιῶν ἐγκαίρως κατενόησαν τὴν πρόδον τῆς περὶ αὐτοὺς κοινωνίας καὶ μὴ ὑπολογίσαντες ζημίας καὶ κόπους, πλανώμενοι ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, λοιδορούμενοι καὶ προπηλακίζόμενοι ὑπὸ πάντων, κατῴρθωσαν νὰ ἐφελκύσωσιν εἰς ἑαυτοὺς τὴν συμπάθειαν τῶν φιλομούσων ἐκείνων, οἵτινες ἡγανάκουν καὶ ἐθλίβοντο βλέποντες τὴν πτωχείαν τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς.

Πάντων δὲ τούτων τῶν ἥθοποιῶν τῆς φιλοπροόδου καὶ φιλοτίμου τάξεως διεκρίθη ἤδη ὁ **Σπύρος Ταβουλάρης**, ὅστις διὰ τῆς ἐπιμονῆς του καὶ τῆς μελέτης διευκολυνόμενος καὶ ὑπὸ τῆς ἰδιαίτης του εὐφυΐας, διέπλανε καὶ διεμέρφωσε τύπον ὅλως ἴδιον, ἐν ᾧ ἐκλάμπει ἡ τέχνη ὡς ἄστρον φαεινόν. Ὁ ἥθοποιὸς οὗτος εἶνε ξένος πάντων τῶν ἐλαττωμάτων ἅτινα διακρίνουσι τοὺς λοιποὺς ἥθοποιούς. Τὸ πρῶτιστον δ' ὅλων ἐμφανίζεται αἰετοῦ ἐπὶ τῆς σκηνῆς μελετημένον, καὶ ἄριστα παρεσκευασμένον, οὐδὲν προσδοκῶν ἀπὸ τοῦ ὑποβολέως, ἐπομένως κύριος τοῦ χαρακτῆρος του, ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μόνου ἐξαρτώμενος καὶ ἐλευθέρως ἐπιδεικνύων πᾶσαν τὴν χάριν τῆς τέχνης του.

Γνωρίζει πῶς θὰ ἐνδυθῇ, γνωρίζει πῶς θὰ περιπατήσῃ, γνωρίζει πῶς θὰ ἐνεργῇ ἐν ἀρμονίᾳ πάντοτε πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος καὶ τὰ λοιπὰ πρόσωπα.

Ἄλλ' ἵνα σαφέστερον χαρακτηρίσωμεν αὐτὸν, ἃς λάβωμεν τὴν τέχνην του ἐν σχέσει πρὸς τὸν τελευταῖον χαρα-

θάλασσα κυμαινομένη. Τέσσαρα πολύφωτα ἄνωθεν ἐκ καθαρῶ κρυστάλλου μὲ εἰκοσι κηροπήγια ἕκαστον καὶ δώδεκα βραχίονες προσηρμοσμένοι εἰς τοὺς τοίχους ἀντήλασσον τὰς ἀκτῖνάς των, αἵτινες προσπίπτουσαι ἐπὶ τῶν πρισμάτων τῶν κρυστάλλων ἀνελύντο εἰς τὰ ἑπτὰ χρώματα τῆς ἱριδὸς καὶ καθίστων τὴν λάμψιν τῶν φώτων μαγικωτέραν. Ἐλαμπεν ἐκεῖ τὸ κάλλος καὶ ἡ νεότης, ὁ πλοῦτος καὶ τὰ κοσμήματα, εἰς τοὺς ἀδάμαντας τῶν ὁποίων ἀντηνακλῶντο ἐπίσης αἱ ἀκτῖνες τῶν φώτων καὶ τρέμουσαι πολυχρώματοι ἀναλαμπαὶ ἀπνύγαζον ἐκ τῶν σειομένων στηθοδέσμων καὶ ἐνωτίων. Δὲν ἤκούετο ὁ κρότος τῶν βημάτων, ἀλλ' ὁ ψιθυρισμὸς τῆς συρομένης ὀλοσκηρικῆς ἐσθῆτος. Ἡ Κόμησσα ἐχόρευεν ἐπίσης καὶ διεκρίνετο διὰ τὴν χάριν καὶ εὐκινῆσιν της, ἐνῶ ὥραία νεοκοπεῖσα λευκὴ καμέλια ἐκόσμιε τὴν κεφαλὴν της. Ὁ Κόμης τοῦ Σαῖν-Μῶρ εἶχε ζητήσῃ τὸν πρῶτον στρόβιλον παρὰ τῆς βαρωνίδος. Ἡ Βέρθα δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ καὶ ἡ Κόμησσα ἔρριπτεν ἐνίοτε λοῦξά ἐπ' αὐτῆς βλέμματα, ὥστε φοβουμένη τὴν ἐπίρροιν τῶν θελημάτων της. Ἐνόμιζε τις ὅτι δὲν κατείχετο ὑπὸ ἐκπλήξεως καὶ θαυμασμοῦ ἡ Κόμησσα ὡς οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς ἀντιζηλίας καὶ τοῦ φθόνου.

Ἐν τούτῳ ἄλλῃ ἄμαξα ἔστη πρὸ τῆς πύλης κάτω, ἥπου ἦσαν ἀκόμη συνηθρισμένοι πολλοί. Ἦτο ὁ Ἐδουάρδος μετὰ τῆς μητρὸς του, χήρας Δωρναί. Ὁ Κόμης τοῦ

Σαῖν-Μῶρ εἶχε προσκαλέσει εἰς τὸν χορὸν τὴν χήραν Δωρναί ἐνῶ ἴσως εἶχε λόγους νὰ ἀποφύγῃ τὴν θέαν τῆς οἰκογενείας ταύτης. Ἄλλ' εἶτε, διότι ἤλπιζεν ὅτι ὁ υἱὸς της— τοῦ ὁποίου ἰδίως ἤθελε ν' ἀποφύγῃ τὴν συνάντησιν— δὲν ἤθελε φθάσει, εἶτε, διότι ἐπίστευεν ὅτι ὁ Δωρναί θὰ ἔχαιρε μᾶλλον βλέπων αὐτὸν ζῶντα, ἀντὶ νὰ λυπηθῇ διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς κληρονομίας, δὲν ἐνόμιζε φρόνιμον νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς σχόλια, παραλείπων νὰ προσκαλέσῃ τοὺς μόνους συγγενεῖς του.

Ὅταν ὁμῶς ἀνηγγέλθῃ ὁ Ἐδουάρδος Δωρναί, φρικιάσῃ τις διήλθε δι' ὅλου τοῦ σώματος τοῦ Σαῖν Μῶρ, ἀλλ' οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τοῦτο. Τοὺς νεοελθόντας ὑπεδέχθη ἡ Κόμησσα Ἀνέσκη, εἰς τὴν ὁποίαν πρῶτην ἡ χήρα Δωρναί παρουσίασε τὸν υἱὸν της, ὅστις ἀπροσδοκῆτως ἀρίχθη τὴν πρῶτην ἐκείνης τῆς ἡμέρας. Ὁ Ἐδουάρδος ἦτο ὥραϊος. Ἡ Κόμησσα δίδουσα τὴν χεῖρά της ἐξεκένωσεν ἀπλήστως τὰ βλέμματά της ἐπ' αὐτοῦ ἤρχισεν ἀκουσα νὰ ἐρυθριᾷ καὶ ὁ Ἐδουάρδος ἠσθάνθη τὴν χεῖρά της πλέγουσαν. Ἰπάρχουσι στιγμαί, καθ' ἃς ὁ ἄνθρωπος καταλαμβάνεται ὡς ἐξ ἐφόδου ὑπὸ τινος αἰσθήματος, σκέψις τις τότε διέρχεται διὰ τοῦ νοός του καὶ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος χωρὶς νὰ ἀναμετρήσῃ καλῶς τὴν ἰδίαν δύναμιν ἢ τὰς περιστάσεις, ἐγκολποῦται, περιθάλπει, τὸ αἶσθημα ἐκεῖνο τὸ ἀκαριαῖον. Ἡ ἀδυναμία μεταβάλλεται εἰς δύναμιν, εἰς θέλησιν, εἰς πείσμα. Ἡ Κό-

κτῆρα τοῦ Ἰωνάθαν Ῥίβερς, ἰδιοτρόπου ἀμερικανοῦ ὁ ὑπεκρίθη προχθὲς ἐν τοῖς Πειραταῖς. Ἐνεφανίσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὁ κ. Σπυρίδων Ταβουλάρης ὡς Ἰωνάθαν Ῥίβερς καὶ ἦτο τόσον ἐπιτυχῶς ἐνδεδυμένος, ὥστε ἕκαστος ἠρώτα ἂν ὁ Σπύρος ὑποκρίνεται τὸν Ἰωνάθαν ἢ ὁ Ἰωνάθαν τὸν Σπύρον. Τόσον ἀπὸ τῆς ἐνδυμασίας του αὐτῆς ἠθέλησε νὰ δείξῃ ὅσον χαρακτηρὰ ἀνέλαβε νὰ ὑποκριθῇ, συνταυτίζας τὴν προσωπικότητά του μὲ τὰς ἀμερικανικὰς ἰδιοτροπίας. Ἐχωρμάτιζε τόσον καλὰ τὰς λέξεις του καὶ ἀπεμιμείτο τόσον τερπνῶς ἀμερικανὸν λαλοῦντα ἐλληνιστὶ, ὥστε οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ Ἰωνάθαν ἦτο ὁ Σπύρος Ταβουλάρης. Ἦτο ὁ Ἰωνάθαν Ῥίβερς.

Καὶ ἐν ᾧ σὲ ἀνῆραζε διὰ τῶν διηγήσεών του καὶ μεθ' ἑαυτοῦ σὲ μετέφερεν εἰς τὸ Μεξικὸν ὡς νὰ σὲ εἶχεν εἰς τὴν τζάντα του καὶ ἡτοιμάζετο νὰ τοῦ εἴπῃς κύριε Ἰωνάθαν τί τὰ κάμωμεν τώρα, αἴφνης ἐν σκηνικὸν τεχνικώτατον σου μετεμόρφωσεν τὸν Ἀμερικανὸν καὶ ἔβλεπες τότε ἐνώπιόν σου τὸν Σπύρον φαιδρότατον, ἐπινοοῦντα διὰ τῆς τέχνης του τὸ φτάσθαι εἰς τὴν ἀναπηδῶντα ὡς θ' ἀνεπήδα οὐχὶ ὁ Ἰωνάθαν τῶν Πειρατῶν, ἀλλὰ πᾶς Ἰωνάθαν, ὅστις ἤθελεν εὐρεθῇ εἰς τὴν θεάν τοῦ Σπύρου.

Καὶ ποῦ ὁ Σπύρος δὲν ἦτο Ἰωνάθαν;

Ἄπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἦτο ὁ αὐτὸς ἀκόπως καὶ ἀδιόστως ὑποκρινόμενος καὶ καθυποκρινόμενος, χωρὶς νὰ ὑποφέρῃ τὸν παραμικρὸν κόπον ἢ τοῦλάχιστον χωρὶς νὰ φαίνεται ὅτι ὑποκρίνεται, ὥστε ἐπ' αὐτοῦ μόνον νὰ ἐφαρμόζεται ἡ φράσις *παίζει τὸν ρόλον τάδε*.

Ὁ Σπύρος πραγματικῶς ὅταν εἶνε ἐπὶ τῆς σκηνῆς παίζει.

Καὶ ποῦ ὁ Ἰωνάθαν δὲν ἦτο Σπύρος;

Πανταχοῦ ὅπου ὁ ποιητὴς ἠθέλησε νὰ δοκιμάσῃ τὴν εὐφυΐαν τοῦ ἠθοποιοῦ.

Ἐκεῖ ἔβλεπες τὴν ἐλληνικὴν τέχνην μὲ ὅλον τὸ θάρρος γαλλικῆς τέχνης ἀνελθοῦσαν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἵνα δείξῃ ὅτι ἡ ἐπιμονὴ κατορθοῖ τὰ πάντα.

Ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀμερικανικὰ πηδήματα, ὁ ἀπροσποίητος

γέλως, ἡ ἀπάθεια εἰς τὸ κρέμασμα, ἡ χαρὰ εἰς τὴν σωτηρίαν, ὅλα ἦσαν προϊόντα τῆς τέχνης τοῦ Σπύρου, ὅστις ἐφαντάσθη ἕνα ἀμερικανὸν ὡς τὸν φανταζόμεθα πάντες.

Ὁ Σπύρος ἔχει ἐν ἄλλο μέγα προτέρημα, οὐδέποτε μένει ἀργὸς ἐπὶ τῆς σκηνῆς.

Διὰ τὸν ἠθοποιὸν τοῦτον δυνάμεθα ἀπταίστως νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν λέξιν *drain*, χωρὶς νὰ πέσωμεν εἰς τὰ ἀχανῆ κενά, ἅτινα οἱ λοιποὶ ἠθοποιοὶ περὶ ἑαυτοὺς ἀφίνουσιν, ἀναβαίνοντες ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὅλως ξένοι πρὸς τὸ δράμα, πρόσωπα βωδὰ τολμῶντα νὰ ὁμιλῶσιν, ἐνῶ ὁ ποιητὴς θὰ τοὺς εἶχεν ἀπαγορεύσει τὸν λόγον.

Ὁ Σπύρος λοιπὸν ἔχει πολλὰ προσόντα ὧν ἡ στεροῦνται οἱ λοιποὶ ἠθοποιοὶ ἢ δὲν γνωρίζουσι νὰ τὰ καλλιεργήσωσι. Ὁ ἔχῃ δὲ εἰς τὸ μέλλον καὶ τὸ ἐξῆς προσὲν ἂν θελήσῃ νὰ μᾶς ἀκούσῃ. Ὁ ἀποβῇ ἀληθὲς καλλιτέχνης ἂν ἀποβλέψῃ εἰς μόνον τοὺς χαρακτηρὰς ἐκείνους οἵτινες τῷ ἀρέσκουσι καὶ ὧν τοὺς τύπους δύνανται ἀπταίστως νὰ μορφώσῃ μελετῶν κατ' ἰδίαν, ὡς ἤδη πράττει, καὶ ἐμβαθύνων εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐκάστου προσώπου ὃ ὑποδύεται.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐκάστου δράματος ὀφείλει νὰ λέγῃ εἰς τὸν θίασον ἀπονέμων αὐτὸς εἰς ἑαυτὸν τὸν χαρακτηρὰ του αὐτὸ θὰ κάμω ἐγώ!

Καὶ νὰ ᾔνε βέβαιος ὅτι θὰ τὸ κάμῃ.

Ἄλλοτε ὁσάνκις ὁ θίασος θέλει νὰ τοῦ ὀρίξῃ χαρακτηρὰ ἀνάρμοστον, ὁ Σπύρος ὀφείλει νὰ λέγῃ: «Αὐτὸ δὲν τὸ κάμνω ἐγώ.»

Καὶ νὰ ᾔνε βέβαιος ὁ θίασος ὅτι, ὅσον καὶ ἂν ἐπιμείνῃ, ὁ Σπύρος δὲν θὰ κάμῃ ὅ,τι εἶπεν ὅτι δὲν κάμνει.

Ἐπὶ τῇ βίσει ταύτῃ μελετῶν πάντοτε καὶ ἐτοιμάζων ἑαυτῷ καταλλήλους τύπους, ὡς εἶνε βέβαιος ὁ κ. Σπυρίδων Ταβουλάρης ὅτι θὰ μορφώσῃ σχολὴν ἰδίαν, ἥτις θὰ τιμήσῃ τὴν ἐλληνικὴν σκηνὴν ὡς πρώτη ἀρχὴ εἰσαγωγῆς τῆς ἀληθοῦς τέχνης εἰς τὸ ἡμέτερον θέατρον.

Σφίγγξ.

μησσα εἶπε καθ' ἑαυτὴν τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο: τὸ θέλω καὶ θὰ γείνῃ οὕτω. Καὶ ἡ Κόμησσα ἦτο ριψοκίνδυνος, ἀπαξ ἀφεισά δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ. Εἶχε πεποίθησιν εἰς ἑαυτὴν, πεποίθησιν εἰς τὴν μαγείαν τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ τὰ θέληγντρά της, τὰ ὅποια ἠδύνατο νὰ σαγηνεύσῃ καὶ τὸν μᾶλλον ψυχρὸν θαυμαστήν της. Ὅταν ἡ γυνὴ εἶπῃ: τὸ θέλω εἰς τὴν διάνοιάν της ὅλα τὰ παρεμπόπτοντα κωλύματα ἐξαφανίζονται καὶ ἡ ὁδὸς ἱσοπεδοῦται. Ὅταν δὲ μετ' ὀλίγον εἶδε τὴν Βέρθαν νὰ δράμῃ εἰς ἀπάντησιν τοῦ Ἐδουάρδου καὶ τοὺς δύο ἐραστὰς μὴ δυναμένους νὰ κρατηθῶσιν, ἀλλὰ σφίγγοντες ἀλλήλων τὰς χεῖρας νὰ δακρύωσιν ὑπὸ χαρᾶς, ὅταν τὸ μέχρι τοῦδε μελαγχολικὸν πρόσωπον τῆς Βαρωνίδος εἶδε ν' ἀκτινοβολῇ καὶ νὰ γίνεταί δις ὠραιότερα, ὁ ἔρωσ αὐτῆς μετεβλήθη εἰς λύσσαν καὶ δάκνουσα τὰ χεῖλη ἀπεμακρύνθη μετὰ τῆς κ. Δωρναί τοῦ προθαλάμου.

— Ἐδουάρδε, τὸ πᾶν ἀπώλετο — εἶπεν ἡ Βέρθα — ὁ πατὴρ μου...

— Βίξου μὲν τὰ πάντα. Ἀλλὰ σύ! σὺ ἠδύνασο νὰ καταστρέψῃς τὰ πάντα. Ἀλλὰ τὰ ἑκατομμύρια...

— Μὴ με ὑβρίζῃς, Ἐδουάρδε. Ἐάν ἤξευρες πόσας πικρίας ἐδοκίμασα... Ἐάν ὁ πατὴρ μου ἠγάπα τόσον τὴν κόρην του, ὅσον ἀγαπᾷ τὰ λείριά του... Εἶχον τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀρνηθῶ τὰ πάντα... νὰ ταπεινωθῶ μέχρις ἐξευτελισμοῦ... νὰ πέσω εἰς τὰ γόνατα τοῦ Κόμητος, νὰ τὸν ἱκετεύσω. Ἐάν

ἦνε ἀνὴρ δὲν θὰ θελήσῃ τὴν δυστυχίαν μου.

— Ὅχι! θὰ ζητήσω ἐγὼ τοῦτο παρ' αὐτοῦ... Ἀλλὰ σιωπῇ...

Ἡ κ. Δωρναί ἐπανῆλθε μετὰ τῆς Κομήσσης καὶ τοῦ Μαρκεσίου.

Ὁ Ἐδουάρδος ἔτεινε τὴν χεῖρά του· ἀλλ' ὅταν συνήντηθον τὸν πρόσωπον πρὸς πρόσωπον, ὁ Μωρυγνὸς ὠχρίασεν, ὁ Ἐδουάρδος ἐξεπλάγη. Ὅταν δὲ ὁ Μωρυγνὸς ἀντιπαρῆλθεν, ὁ Ἐδουάρδος ἐσκέπτετο ἀκόμη. — Αὐτὴ ἡ μορφή... Αὐτὴ ἡ μορφή — ἔλεγε δὲν μοι εἶναι ἄγνωστος.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν αἵθουσαν ὅλην καὶ εἰς ἐκείνην τοῦ χαρτοπαικτείου διεδόθη ἐν ἀκαρεὶ ὅτι ἀφίχθη ὁ Ἐδουάρδος Δωρναί. Πάντες ἐδραμον νὰ τὸν περιπτύξωσι νὰ τὸν ἰδῶσι, διότι παρ' ὅλων ἠγαπᾶτο καὶ ἡ κ. Δωρναί ἔσπευσε νὰ παρουσιάσῃ τελευταῖον εἰς τὸν οἰκοδεσπότην τὸν υἱὸν της ἄλλ' ἡ στιγμή ἐκείνη ὑπῆρξε φοβερά. Ὁ Κόμης ἦτο ὠχρότερος τῆς διὰ μέσου πρασίνης ὑέλου θεωμένης θουαλλίδος, ὁ Ἐδουάρδος εἰς ἐκπληξιν καὶ ἐνῶ προέτεινε τὴν δεξιὰν ἀπέσυρεν αὐτὴν ἀποτόμως.

— Τοιαύτη ὁμοιότης! Ἀ! θὰ χάσω τὸν νοῦν μου — ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν.

— Ἀλλὰ τί συμβαίνει λοιπὸν μεταξὺ σας μήπως... ἡρώτησεν ἡ Κόμησσα — ὑπάρχει παλαιὰ τις ἔρις.

— Πιστεύω τοῦλάχιστον ὅτι πρῶτην φορὰν συναντῶ

ΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΠΑΣΧΑΛ

Ὁ Ὀρφεὺς, ὁ γνωστὸς μουσικοδιδάσκαλος τῆς ἀρχαιότητος, οὕτινος ἡ φήμη εἶχε φθάσει μέχρι τοῦ Ἄδου, καὶ ὅστις ἀνεβίωσεν ἐφέτος, εἰς τὸ ἐρημικώτερον μέρος τῆς πόλεως κρεμάσας τὴν λύραν του, ἐδειξε προχθὲς τὰς ἀληθεῖς του διαθέσεις, ἐγκολπώθεις τὰς δύο νέας ἀοιδούς, τὰς ἀδελφάς Πασχάλ, αἵτινες τὸ πρῶτον ἐμελψαν ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεώς των.

Τί εἶναι αἱ ἀδελφαὶ Πασχάλ;

Εἶνε δύο γυναῖκες καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Ἡ ἀνδρώδης μορφή τῆς μιᾶς ἀδελφῆς τόσον ἐπενήργησεν ἐπὶ τῆς λεπτοτέρας ἄλλης, ὥστε αὕτη ἤρχισε νὰ ἐξανδρουταὶ καὶ συνήθως κατὰ τὰς μικράς των παραστάσεις ἢ ἄλλη αὕτη παρίσταται πάντοτε ὡς ἀνὴρ, λαμβάνουσα τὰς πλέον ἀνδρικός πόδας, ἀν καὶ ἡ φωνὴ τῆς προδίδει τὸ φύλον τῆς, ἐνῶ ἡ φωνὴ τῆς ἄλλης σὲ ἀπατά. Ἐὰν ἀκούσῃς τὸ ᾄσμα των χωρὶς νὰ τὰς ἴδῃς, ἢ ὡς γυνὴ παρισταμένη θὰ σοῦ φανῇ ὡς ἀνὴρ καὶ ἢ ὡς ἀνὴρ θὰ σοῦ φανῇ ὡς γυνή. Εἶνε πρᾶγμα τέλος δυσεξήγητον.

Εἶνε ὠραῖαι; Εἶνε ἄσχημοι;

Κανεὶς δὲν δύναται νὰ τὸ ὁμολογήσῃ.

Αἱ κρίσεις μέχρι τοσούτου μόνον ἐφθασαν: ὅτι ἡ μία τραγουδεῖ γλυκύτερα, ἢ ἄλλη τραγουδεῖ ἀνδρικώτερα.

Εἶνε γαλλίδες; Οὐδεὶς οἶδεν.

Ἐὰν τὰς ἀκούσῃς νὰ ὁμιλοῦν, θὰ εἴπῃς ὅτι εἶνε γαλλίδες. Ἐὰν τὰς ἀκούσῃς νὰ τραγουδοῦν, θὰ εἴπῃς ὅτι δὲν εἶνε γαλλίδες.

Τί εἶνε λοιπὸν;

Εἶνε ἀοῖδοι πρωτότυποι ὁλῶς, διατυπώσασαι μουσικὴν καὶ ᾄσμα ἴδιον. Ἡ μουσικὴ των δὲν εἶνε οὔτε ὀφρεμπαχική, οὔτε σοβαρὰ, εἶνε μίγμα, προῦν τῆς ἰδιοφυΐας των.

μεθα—ὕπελαθεν ὁ Κόμης, ὅστις ἀνέλαβε τὴν ψυχραιμίαν του—Δὲν εἶναι ἀληθές, Ἐδουάρδε;

Καὶ ἔδωκε τὸ σημεῖον εἰς τὴν μουσικὴν νὰ ἀρχίσῃ. Ἡ μουσικὴ ἤρξατο προανακρούουσα τὸν τετράχορον, ἡ Κόμησα περιέμενε τὸν Ἐδουάρδον, ἀλλὰ βλέπουσα ὅτι ἦτο τεταραγμένος ἀπεσῶρθη καὶ αὕτη τοῦ χοροῦ. Τὰ ζεύγη ἤρχισαν νὰ διασταυρῶνται καὶ ὁ Ἐδουάρδος ἀπεχώρησεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ χαρτοπαικτείου, ὅπου πάντες συνέχαιρον αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἐπανάδῳ του καὶ αὐτὸς ὁ βαρῶνος, ὅστις ἠγάπα τὸν Ἐδουάρδον, μόλον ὅτι ἐνόμιζεν ὅτι ἤθελον προσβληθῇ αἱ πολιτικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἰδέαι του ἐὰν τῷ ἐδίδο τὴν χεῖρα τῆς θυγατρὸς του. Ὁ Ἐδουάρδος ἀνέλαβε τὴν παιδράν του ὅψιν. Ἀπέκρυφεν ὅσον ἡδύνατο τὰς ὑποφίας του, ἀλλὰ βλέπων πάλιν τὸν Μαρκήσιον ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ μετὰ τινος ψευδοῦς ἀπαθείας τὸν ἠρώτησε κρυφίως.

—Καὶ ὠνομάζεσθε πάντοτε Μωρυγνύ; Νομίζω ὅτι ἄλλοτε ἐφέρετε τὸ ὄνομα Ἰούλιος Ῥιγῶ. Οὔτε εἶναι ἢ πρῶτον φορά, καθ' ἣν συναντώμεθα.

—Ἀπατάσθε κύριε...—ὕπετραύλισεν ὁ Μαρκήσιος, ἀπατάσθε.

Ἐν τῷ μεταξὺ διέκοψεν αὐτοὺς ἀποτόμως ὁ βαρῶνος.

—Ἐμάθετε τὰ νέα Κύριοι...;

—Τί συμβαίνει βαρῶνε;—ἠρώτησαν πάντες.

—Τὸ ἐρχόμενον ἔαρ εἶμαι διὰ τὴν Ἀμερικὴν.

Κατ' ἀρχὰς δὲν ἀρέσκει. Ὀλίγον ὅμως κατ' ὀλίγον ἔξοικειοῦται τὸ οὖς καὶ νομίζει, [ὅτι αἱ ἀδελφαὶ Πασχάλ ἦσαν ἀρχαῖαι τοῦ θεάτρου Ὀρφέως] ἠθοποιοί, ὑποχωρήσασαι μόνον διὰ τοὺς Πειρατὰς, διὰ τὰς ὁποίας πάλιν ὑπεχώρησαν οἱ Πειραταὶ ἐπὶ μικρὸν, πρὸς μεγάλην λύπην τοῦ φιλοθεάμονος κοινού, καίτοι ὁ θίασος πρὸς τέρψιν ἔκαμε τὸ μουσικὸν τοῦτο πῆδημα.

Τὸ πρῶτον ᾄσμα των μᾶς ἄφησε μὲ ἀνοικτὸν τὸ στόμα. Ἐσκεπτόμεθα: μᾶς ἤρεσε, δὲν μᾶς ἤρεσεν, ὅτε τὸ δευτέρον ᾄσμα ἐπέσυρε τὰ χειροκροτήματα. Ἐτραγουδήθη τὴν δευτέραν ταύτην φοράν τὸ χορευτικώτατον καὶ μουσικώτατον βάλς τοῦ Στράζους *Εἰς τὸν ὠραῖον κυανοῦν Δουναβίν!* Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ περιπαθοῦς τούτου βελλισμοῦ αἱ ἀδελφαὶ Πασχάλ μετεβλήθησαν εἰς δύο τοῦ Δουναβέως: κυμάτια, ἅτινα συγκρούμενα, ἀντικρούμενα, ἐνούμενα, χωριζόμενα, ἀπετέλουν μουσικώτατον φλοῖσβον, οὕτινος εἰ γλυκαῖς τόνοι παραδόξως ἀντὶ νὰ λάβουν τὴν πρὸς τὸ οὖς διεύθυνσιν ἤρχοντο καὶ προσεκολλῶντο ἐπὶ τῶν χειλέων τῶν θεατῶν, οἵτινες ἐφαντάζοντο τότε τὴν χωματώδη αἵθουσαν τοῦ Ὀρφέως μεταβεβλημένην θαυμασίως εἰς καταστόλιστον αἵθουσαν χοροῦ πλέουσιν εἰς ἀρώματα καὶ εἰς φῶτα.

Τὸ τρίτον τῶν ᾄσμα εἶχε καὶ μιμικήν. Διότι αἱ ἀδελφαὶ Πασχάλ ὑποκρίνονται κάλλιστα. Ἐχουσιν ἴδια μιμικὰ σχήματα, ἴδιον δραματολόγιον δι' ἐαυτὰς μόνον, ἐν ᾧ ὅμως ἡ σεμνότης πρωταγωνιστεῖ πάντοτε. Τοῦτο εἶναι πολὺ, καὶ καθιστᾷ τὰς ἀδελφάς Πασχάλ, ἀδελφάς Πασχάλ πρωτοτύπους εἰς τὸ εἶδός των.

Δὸν Πασκουάλε.

—Καὶ πῶς τοῦτο; Προσέθετο ὁ χωλὸς συμβολαιογράφος, τὸν ὁποῖον ἀφήσαμεν χαρτοπαικτοῦντα.

—Πρόκειται νὰ γείνῃ ἐν Φιλαδελφίᾳ διεθνὴς ἔκθεσις ἀνθέων. Θὰ ἔχω νὰ ἐκθέσω πεντήκοντα τοῦλάχιστον εἶδη λειρίων...

Συγχρόνως ὅμως ἐξηκολούθει ὁ Λασκενέας. Ὁ συμβολαιογράφος εἶχεν ἀπολέσει σπουδαῖα ποσά, καὶ ὁ ἀνεψιὸς του ἐπίσης. Ὁ δὲ τοκιστὴς τῆς Σαῖν-Μανδαὶ ὁ κ. Μαρινιάν εἶχεν ἀποκοιμηθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἐπὶ τῆς ἐδρας του καὶ ἐρογγαλιζε.

Ὅταν ὁ τετράχορος ἐτελείωσεν, ἡ Κόμησα, ἥτις ἦναγκάσθη νὰ συμπληρώσῃ ἐν ζεύγος, εἶδε μετ' ἐκπλήξεως, ὅτι ὁ Ἐδουάρδος μετὰ τῆς μητρὸς του εἶχον γείνει ἄφαντοι. Τοὺς ἀνέζητει πανταχοῦ, ἀλλ' εἰς μάτην, ἀντ' αὐτῶν δὲ ὑπηρετῆς τις τῇ ἐνεχειρίσειν ἐπιστολήν, ἐν ᾗ ὁ Ἐδουάρδος τῇ ἐζητεῖ συγγνώμην διὰ τὴν ἀπότομον ἀποχώρησιν χωρὶς νὰ τῇ ὑποδείξῃ σαφῶς τὴν ἀφορμὴν. Ἐδραμε πρὸς τὸν Ἐδουάρδον καὶ μετ' ὀργῆς τῷ ἐζήτησε νὰ τῇ εἴπῃ τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ὁ Κόμης ἤρνετο, διατεινόμενος, ὅτι ἠγνόει τὸ πᾶν καὶ ὅτι παρεξήγησιν τις συνέβη μόνον.

—Ἄλλ' ἐγὼ θὰ μάθω τὰ πάντα —εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ Κόμησα.

Κ. Σένος.

(ἀκολουθεῖ).